

ВЕЛЬМОЖНІ ГРОМИЛИ.

Розмова з тов. Данишевським.

(Від нашого європейського
кореспондента.)

Комісар Реввоенсовіту республіки Данишевський в бесіді з співробітником Роста сказав ось що:

Вчера, 12. червня, наші мужні червоні герої увійшли до Києва. Польські війська відступали здовж залізниць і в розпучливих потяках змагаються вийти з кільця стрільців і червоних іздів. Вся винищувальна група польських військ оточена і проривається на північний захід, провокуючи смертельним ударом червоних дивізій. В кращій для Польки випадку з цієї групи прорвуться лише найбільш розпорощені і дезорганізовані частини. Чому видно, що нема у польських панів надії на поворот назад до Києва? Коли червона армія під натиском переважаючих сил противника мусила покинути Київ, вона нічого не нищила, нічого не зривала. Станції, установи, мости, — все було залишено в цілості. Ми були впевнені, — в сім не помилилися, — що власть робітників і селян знову запанує в Києві і на всій правобережній Україні. У польських панів сеї надії нема й бути не може. І ось вони відходячи, нищать і руйнують головну столицю України.

Зірвано залізничні станції, міську електричну станцію, багато установ, навіть Володимирський собор. Здається, знищенням Володимирського собору польські поміщики бажали особливо підкреслити своє озлоблене проти українського мужика, котрий бив і розбив панські війська під Києвом. Відступаючи панські частини кидають свої обози, грабують у селян одіж, аби, переодягшись, легше вибратися з кільця.

Великий бід під Києвом є грізна перемога не тільки для польської Польщі, але й для всієї антанті, яка підтримує польських громил і палів, бо вся тяжка відповідальність за наступ Польщі проти робітничо-селянських України і Росії лежить на Франції, Англії і Америці.

Задача нашої червоної армії — продовжати розгром польських військ. Гайсинська група противника ще уперто продовжає ставити опір. В північній частині західного фронту ініціатива ще в руках противника.

На кримській частині барон Врангель, протеже Корзона і лакуза Польщі й антанті, вирвався з свого барлогу — Криму і загрожують Донецькому басейну. Положене це дуже погано: якщо, що панська Польща при підтримці особливо Франції спробує зібрати сили, щоб кинути їх знову проти робітничо-селянської армії. Всю увагу, всі сили треба зосередити на західному фронті. Там панського пса доведеться покусати, його треба бити й довести, а цього можна досягнути лише при загальному висхідному піднесенню. Се мусить бути і буде. Вельможних громил треба знищити, тільки сим робітники і селяни спасуть для себе і своїх нащадків свої пам'ятники старовини і сторії, свої електричні станції, водопроводи, залізничні і все створене до того, тяжкою працею робітничих поколінь.

Реформа валюти на Литві.

Досі монетою на Литві був т. зв. "Ostrubel", заведений же Німцями а рівний 2 німецьким маркам. В обігу на Литві є яких 800 мільонів ostrubelів, 200 мільонів німецьких марок і 400 мільонів російських марок. Тепер задумує литовський уряд завести аласну грошову систему. Одиною буде "skaitikas", 100 "skaitikas" творитиме "muštynis", що рівняється французькому франку, а забезпечений буде спеціальною заграничною позичкою і покритий в 40 проц. золотом.

ПРОМОВА ЛОЙД
ДЖОРДЖА.

Подаємо тут цілу промову англійського прем'єра Лойда Джорджа, яку він вголосив в англійському парламенті дня 7. червня в обороні торговлі з Росією і переговорів з Красіном. Він сказав:

Росія продукує велику кількість збіжжя і других середніх, яких потребує світ. Ніхто, хто почуваєть ся до відвічальності, не може з огляду на власне достоїнство або з богами перед несправедливою критикою, мріяти про се, щоб не дати мільонам людей продуктів, на які вони жають. До війни Росія доставляла 25% дозволу живності для Європи. Треба отже зновити торговельні взаємини. Говорять, що ніхто не може означити, кільки збіжжя і товарів може тепер вивозити Росія, одначе є також люди, що говорять про надзвичайні запаси. Поляки думають, що тільки на Україні є достаточні запаси збіжжя на вивіз; інші говорять також про сибірське збіжжя.

Говорить, що Росія голодує, не є переконуючим аргументом, бо ціла полуднева Росія була тереном повстань. Транспортних середників уживано до перевозу війська і воєнних матеріалів. Для нафти, луну, будівельного дерева треба зновити торговлю з Росією.

Нам говорять: в Росії є лихий уряд. Чи се є причиною, щоб не торгувати з нею? На примір в Мексику маємо безнастанні перевороти, а пречини ми не перестаємо з ними торгувати. Чи торгували з Турками, ними поповнюваними ними жорстокостями. Чи тоді протестували? Чи ми були відвічальні за масакри, які мали місце в Росії за царського режиму? А мимо сего ми торгували з Росією. Чи жорстокості поповнювали в Арменії за часів Абдул Гаміда не перевищали жорстокостей поповнюваних в Росії? А се якраз Англія мала найбільше торговельних зносин з Канібаліями. (Загальний сміх.) Шож се за нова доктрина, яка наказувала би одобрювати поступоване уряду або звичай якогось народу перед початком з ним торговельних зносин? Чи купець має гризти ся минулими моральними своєю будучого клієнта?

Ось що треба тепер знати: Перед війною Росія вивозила 4 мільони тон збіжжя, потрібного тепер в Європі і Англії; вона вивозила мільони тон будівельного дерева, луну, необхідних для промислу цілого світа. Хто сміє говорити, що нам не вільно вести торговлю з Росією? Чи тому що у ній більшовицький уряд? Без сумніву, Клемансо проголосив був, що не признає сего уряду, як довго він буде поповнювати жорстокості. Одначе заявляти, що не можна вести торговлі з якимось народом, тому що його уряд поповнює жорстокості, означало би поставити на індекс більше число урядів, чим можна би мені сказати.

Ми відповідальні не тільки за теперішній, але й за будучину. Я поражений, як собі подумав, що то буде, як нам не удасть ся привернути нормального життя в світі.

Світ переповнений вибуховим матеріалом і дрібниця може викликати конфлікти. Зло полягає в тому, що живчик Європи не надто сильно і здорове Європи не може поправити ся, доки сей живчик не стане нормальним розміром. Не дурім ся. Не стараймо ся викликати тут і там вибухи збіжжя. Се не є спосіб привернення спокою в світі.

В тій самій бесіді сказав Лойд Джордж про Польщу ось що:

"В польській справі я не хочу забирати голосу. На мою думку Поляків направлено назу дорогу, та я бажав би, щоб так не було, щоб моя думка показала ся фальшивою".

КОАЛІЦІЯ З МІЩАНСЬКИМИ ПАРТІЯМИ
І ПРОЛЕТАРІЯТ.

Са стаття є взята з відеоскопських "Дельфіних Листів" і з малими пропусками була надрукована у лівійській "Вперед", звідки ми її перебрали. Подаємо її як документ, що навіть неможливо, як се можна бачити зі змісту статті — заявляють ся проти коаліції соціалістів з буржуазією. — Реа.

Іти до коаліційного уряду, чи не йти? Се є питання, яке ставить собі пролетаріат усіх держав, де політичні відносини дозріли вже так далеко, що пролетаріат під впливом зросту і впливу демократії набув такої сили, що виключно буржуазне правління стає ся неможливим. Виключно пролетаріатна політика буржуазних партій стрінула би ся з могутнім протестом пролетаріату.

Коаліційна політика має між собою соціалістичним робітничим своїм противником і приятелем. Бажають її собі головню соціалісти, що склонюють ся до реформізму, коли знову приклонники чистоти класової боротьби є її найбільшими противниками.

Для соціалістів, що не є приклонниками ні диктатури пролетаріату, ні урядовими опортуністами, є коаліція з міщанськими партіями кінечним лихом, що має тривати так довго, доки пролетаріат не буде організаційно й душевно так дозрілий, щоб сам взяв правління в свої руки і володів не компромісово, але соціалістично і не вдовольняє ся самими незначними соціалістичними реформами, а сягнув в сам корінь лиха, се є в старий приватно-капіталістичний лад.

А тепер ще одне питання: чи коаліція може пролетаріату допомогти, чи зашкодити? На се питання годі за одним разом відповісти. Се залежить від сего, як зложена коаліція і який вплив якась партія зможе заповісти собі.

Робітничий має в останніх часах перед собою два приклади коаліційних правлінь: в Німеччині і в Австрії. В обох цих випадках коаліція з соціалістичного становища не була корисна. В Німеччині, де соціалісти більшістю в коаліційному правлінні були так сильно заступлені, обмежила ся коаліція на ліберальні XIX стол., що мав вправді якісь симпатії для працюючих верств, але вони сягали тільки до того, доки не були загрожені інтереси посідаючих клас. Коаліційна політика в Німеччині не принесла німецькому пролетаріату ні одної великої перемоги.

Які наслідки коаліційного правління в Австрії? Вона розбила опротивлення двох противних партій, що вправді разом працювали, але засадничі і ідейно стояли супроти себе в яркому розколі. І тут не був вдовольнений пролетаріат коаліційним правлінням. Християнські соціалісти жадали від соціалістичних партій дуже багато уступок. І щоб заховати коаліційне правління, соціалістичні партії мусили часто уступати. Але коаліція ставала чимра менше уступчива. Християнські суспільники виступали проти військових і робітничих рад, а самі організували озброєну селянську армію. Обвинювали соціалістичних партій з причини економічної кризи, а самі своїм саботажом супроти податку з маєтку не дозволяли, щоб держава могла зміцнитися ся та могла задоволювати хоч найбільше конечні потреби людських мас. І врешті коаліція розбилася.

А як є в чеськословацькій республіці? Коаліційне правління істнує там щойно недовго, а вже повстала міністерська криза. Аграрники жадали підвищення цін збіжжя, на що не хочуть згодити ся соціалістичні члени правління.

Якби ми прихилимо не дивили ся на коаліційне правління, то воно для нас, соціалістичних партій, не може бути нічим іншим, як кінечним лихом, яке ми мусимо усунути. Соціалістичні партії виступають постійно щораз острівше проти себе, їх не можна вже усунути самими реформами, які не є в стані завести рішучих змін в користь посідаючих верств.

Ціла Європа захоплена сьогодні революційним дрожанням, якого не агаму коаліційне правління. Соціалістичне правління ростуть, а коаліційна політика, що мала їх утихомирити, найшла ся в важкій кризі, що повстала головню з іричних боротьби двох непримиримих світів: капіталістичного, що опираєть ся на старих привілеж посідаючих класів, і соціалістичного, що бореть ся за соціальну рівноправність.

Тут або там удержить ся переходово якийсь час ще коаліційне правління. В кождому одначе випадку довго се тривати не може, бо класова й революційна свідомість пролетаріату не дозволить йому рівняне соціальних противностей.

А там, де пролетаріат пізнає, що коаліційне правління ошукало, що не може відіграти теперішнього соціального ладу, має одначе ще досить сил, щоб взяти самому владу в свої руки, не остає пролетаріату нічого іншого, як освідомлюючи правні скріплити класового й революційного духа пролетаріату і приготувати робітничий до рішучої боротьби, що не знає ніяких політичних пактів і компромісів. В кождому випадку се принесе більше користі пролетаріату, чим коаліційне правління, в якому соціалісти могли би бути тільки фігурками.

Фр. Ріхтер.

БРИТИЙСЬКА НОТА ДО
СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

ЛОНДОН, 14. липня. — Ендрю Бонар Ло, речник британського уряду, прочитав нині в палаті депутатів ноту, яку британське правління вислало до совітської Росії в цілі продовження переговорів для відновлення торговлі, на підставі завішаня зброї між совітською Росією та Польщею і генералом Врангелем, протибільшовицьким лідером на Кримі.

В ноті говорить ся, що британське правління годить ся відновити торговельні переговори, як тільки російські делегати прийдуть до Лондону. В дальшій тягун британське правління заявляє, що коли більшовики будуть далі наступати на Польщу, тоді Англія і вся антанта будуть боронити Польщу всіми средствами, які тільки мають до розпорядимості.

Зміст ноти є слідующий: Світове правління заявляло досі дуже часто, що воно бажає миру з сусідами. Британське правління не менше радо хоче завести мир в цілій Європі. З огляду на се пропонує слідуючі дороги до того цілі:

Як найкорше мусить наступити завішене зброю між Росією і Польщею. На підставі сего перемир'я з одної сторони Польща мусить відтягнути всю свою армію аж до лінії, яку тимчасово визначено на мировій конференції в Версалю. Се відносить ся до східних границь, де Польща була управнена завести свою адміністрацію.

З другої сторони совітська армія, на підставі сего перемир'я, мусить стояти на віддалі 50 кілометрів (33 милі) від тої лінії. У східній Галичині більшовицька і польська армії мають стояти на тих позиціях, на яких будуть знаходитися в день підписання завішаня зброї.

Як найкорше після завішаня зброї має відбутися в Лондоні конференція під доглядом Версальської Мирової Конференції і мають взяти там участь репрезентанти совітської Росії, Польщі, Литви і Фінляндії. Цілію сеї конференції мають бути перего-

вори для впровадження остаточного миру між Росією і сусідніми країнами. На сю конференцію будуть також запрошені представники зі східної Галичини і вони мають представити свої догадани.

Що до самих представників, Велика Британія не робить ніяких обмежень і прийме всяких репрезентантів, яких назначить Росія, з тим тільки застереженням, що ті репрезентанти підчас свого побуту в Великій Британії не будуть амішуватися в політику ані не будуть вести ворожої пропаганди.

Дальше в ноті говорить ся, що завішене зброю між совітською Росією і генералом Врангелем має бути доконане на такій підставі, що генерал Врангель відтгне свої війська на Крим, а територія яку він тепер займає, має бути нейтральною. Врангель буде запершений до Лондону в цілі порішення будучності його армії і збігів, що знаходяться під його опікою. Позатим він не буде членом мирової конференції.

Коли помімо сеї декларації совітська Росія не буде вдоволена відтгненням польської армії і не додержити взаємного перемир'я та буде далі наступати на польську етнографічну територію, тоді британське правління разом з антантою будуть змушені вжити польську націю всіми средствами, які тільки будуть до розпорядимості.

Дятого британське правління було би дуже вдоволене, коли би совітське правління прийняло повнісінько пропозиції і тим покінчило залишне проливання крові та привернуло мир цілій Європі.

Вкінці заявив Бонар Ло, що всі інші держави антанті на повнісінько пропозиції одноголосно згодні.

ДЕЛЕГАЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ
РОБІТНИКІВ У ЛЕНІНА.

(За "Вперед".)

26. ма с. р. прийняв Ленін делегацію англійських робітників. У відповідь на бесіду дав. Шо заявив Ленін, що суспільна революція в Англії мусить іти власними торами, бо остаєне при російських методах було би похибкою. Заявив при тім потребу застанови комуністичної партії в англійському парламенті, тимбільше, що коли в Росії вистарчило 25 процент робітників для викликання революції, то в Англії вистарчить би менший процент. Делегація повинна зосереджувати всю свою працю біля заведення миру, хоч він сумнівається ся, щоб антанта схотіла заключити правдивий мир. Світове правління відмовила через те дозволу на приїзд делегації "Ліги Націй", бо Ліга репрезентує головню антанту, яка на ділі веде війну з Росією.

Делегація в дальшій своїй поїзді звиділа місцевості над Волгою, Новгород, Казань і т. и. Делегація сконстатувала, що інституції революційної Росії дали добрі висліди. Уряд в достаточній мірі задоволює потреби теперішньої хвилі. Упадок продукції, спричинений війною, старає ся уряд заспокоїти такими, досі непрактованими способами, як мобілізація робітників. Ограничення і репресії уряду є вислідом війни, чого доказом ослаблене їх в період перед польською офензивою. Свою перевагу завдячують більшовицькі партійні дисципліні, ясній політиці і загальній думці, що спори а навіть критицизм неможливі в часі війни. Тільки війна і більшокада перекаждуть Росії відзискати мир і внутрішній добробут.

Загальний страйк в Варшаві.

На день 18. червня прокламувала комісія професійних союзів загальний страйкників. Для піддержання страйку міських робітників у Варшаві не вишла ні одна жаргонова газета ні жидівський денник в польській мові "Nasz Kurjer".

ВИДАВНИЦТВО КУЛЬТУРА

Вже вийшла з друку давно пождана для українських робітників книжка в українській мові під заголовком:

КОРОТКИЙ ВИКЛАД ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Написав А. Богданов, переклав на українську мову М. Д. ЦІНА КНИЖКИ \$2.50

Се є одна книжка з найновіших видань в українській мові. Обіймає около 400 сторін друку великого формату. Кождий, хто лише аміє читати по українськи, повинен її сейчас замовити. Замовлення шліть на адресу:

KULTURA PUBL. CO.

414 EAST 9 ST. — — — NEW YORK, N. Y.

Галицькі соціал-патріоти відмовились взяти участь в польсько-петлюриській "уряді".

"Вперед" з 12. червня с. р. доносить:

На засіданні Головної Ради української соціал-демократичної партії, яке відбулося дня 10. червня с. р. у Львові, по обговоренню теперішніх подій на Україні та відносин партії до новоутвореного (польсько-петлюриського. Ред.) уряду, ухвалено осьню резолюцію:

"Взявши під розвагу теперішній політичний момент і положене на Україні, Головна Рада У.С.Д.П. не бачить в нічому зміни, щоб відступити від постанов, повзятих на краєвій партійній конференції дня 28. марта 1920 р. у Львові. Самостійність українського народу і єдинення усіх українських земель в одну незалежну, суверенну, соціалістичну республіку є надалі нашим провідним кличем, до здійснення якого ми повинні стрімити при абсолютному збереженню засад міжнародного соціалізму та міжнародної пролетарської кооперації. Тому стоїмо й далі на становищі, що вимусило (?!), акт 22. цвітня 1920 р. і дальші його конвенції

стоять в суперечности з нашими догадками, У.С.Д.П. не може брати на себе відповідальности за всі наслідки сего договору і тому не бачить можливости для представників У.С.Д.П. брати участь в уряді У. Н. Р."

Петлюра братає ся навіть з Врангелем.

"Постійна Новості" доносять, що до Севастополя прибула українська (петлюриська) місія під проводом Бондаренка. Місія має завдане довести до порозуміння між Україною (Петлюрою) і Врангелем.

П. П. С. домагаєть ся безпосередніх мирових переговорів.

П.П.С. порішила узалежити свою співучасть в утвореному уряді від поставлення на денному порядку справи заключення мира з сов. Росією. Посол Данишевський заявив маршалам Троїмчеському, що П.П.С. домагаєть ся, щоб до 3 днів вислано ноту з мировими пропозиціями до більшовиків. Маршалок Троїмчеський казав одначе на трудности в сій справі з огляду на те, що уряд є якраз в стані димісії. Вкінці згодив ся маршалок на те, що звернесть ся до провідників клубів з внеском, щоб уповажливи Скульського до вислання мирової ноти совітському уряду. Мирова нота вже від тижня має бути приготувана і лежить в міністерстві закордонних справ.

Віче комуністів в Празі.

Остравські часописи доносять з Праги, що там відбулося велике віче робітників, на якому промовляли д-р Шмераль і Мунда. Д-р Шмераль заявив у своїй промові, що все те, що говорить про Росію, є великою міжнародною брехнею капіталістів. Мунда казав, що вони не перепустили через границю Чехословаччини ні одного вагона з амуніцією або з оружжям. Він жадав, щоб комуністичні робітники та робітничі заклади Скоди, віддано російській республіці як почесний дар. В резолюції збори жадали, щоб сейчасового привернення прихильності до Росії з республіки чехів і висказують чеському уряду недовіру з його дотеперішнього становища в сій справі. Віче закінчив д-р Шмераль окликом: "Нехай живе Ленін!"

Вже вийшла з друку нова дуже інтерна книжка п. з.:

РОБЕРТ ДЖ. ІНГЕРСОН.

БОГИ

Пер. з англ. І. О. З.

У-Р-В

ЦІНА 25 Л.

Накладом
"УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ"
Вінніпер, Ман.
1920.

Книжка ся має 64 сторони друку. Посилайте замовлення на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts.
WINNIPEG, MAN.